

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Luomukasvintuotanto

Luomutukikoulutus 23.3.2023 ja 28.3.2023

Viljelykierron uudet tuulet

Vähimmäisvaatimukset: jotain vanhaa

- Viljakasvien, öljykasvien, perunan ja yksivuotisten erikoiskasvien ja puutarhakasvien kasvinvuorotussäännöt ovat ennallaan
 - Viljakasveja enintään 3 vuotta peräkkäin kullakin lohkolla
 - Palkoviljoja, öljykasveja, perunaa sekä muita saman kasvisuvun yksivuotisia erikoiskasveja enintään 2 peräkkäistä vuotta (ei koske maa-artisokkaa ja kuminaa)
- Palkokasveja tulee olla vähintään 30% jokaisella kasvulohkolla viljelykiertovuosien määrästä.

Vähimmäisvaatimukset: jotain uutta

- Palkokasvivuodeksi lasketaan myös satokasvin aluskasvina viljeltävä palkokasvi
- Viljelykierrossa tulee olla vähintään yksi maan viljavuutta ylläpitävä kasvusto pääkasvina
- Viljavuutta ylläpitäviä kasveja pää- väli tai kerääjäkasveina vähintään 50% viljelykierrosta

Jotain uutta tarkemmin: Palkokasvivuosi

- Palkokasvivuosi lasketaan kasvusto, jossa kasvaa hernekasvien heimoon kuuluvia lajeja joko puhdaskasvuostoina tai seoksina
 - Hernekasvien heimon suursiemeniset lajeja ovat esim. herne, härkäpapu ja virnat
 - Nurmiseospalkokasveja ovat esim. sinimailanen ja apilat
- Viljan ja suursiemenisen palkoviljan seoskasvusto on kokonainen palkokasvivuosi jos palkoviljaa on kylvetyn siemenmäärän painosta yli puolet

Jotain uutta tarkemmin: Palkokasvivuosi

- Nurmiseos, jossa piensiemienisten palkokasvilajien osuus on vähintään 15% tai 3kg/ha
 - Viljan alle kylvetty palkokasvi on kokonainen palkokasvivuosi (aluskasvi tai nurmen perustaminen)
- Kierrossa tulee olla palkokasvi, joka voi olla aluskasvi, mutta lisäksi kierrossa tulee olla kasvustoa, joka voidaan katsoa viherlannoitukseksi (täyttää viljavuusvaatimusta)

Jotain uutta tarkemmin: Viljavuuskasvusto

- Kierrossa vähintään 50% viljavuuskasvustoa
 - Yksi- tai monivuotiset nurmet
 - Aluskasvit: nurmipalkokasvit tai muut nurmikasvit tai väli- tai kerääjäkasvit
 - Ehdotus lisäykseksi: saneeraus- ja maanparannuskasvit
 - Avomaavihannesten viljelykierrossa runsaasti satotähteitä tuottavat kasvien viljely (esim. keräkaali)
- Vähintään yksi viljavuuskasvi pääkasvina

Yhteenveto

- Palkokasvivaatimus
 - Vähintään 30% jokaisella kasvulohkolla viljelykierron vuosin määrästä
 - Aluskasvi lasketaan kokonaiseksi palkokasvivuodeksi
- Viljavuusvaatimus
 - Vähintään 50%:lla viljelylohkon viljelykierron vuosista
 - Vähintään yksi viljavuuskasvi pääkasvina
- Peräkkäisyydet huomioiden

Esimerkkejä viljelykierroista

		Vuosia	Kierto				
Vaatimusten täyttyminen	kyllä		51. viherlannoitus-kasvusto (nurmipalkokasvi)	2. kevätilja	3. kevätilja +aluskaſvi (heinä)	4. rypsi	5. herne-vilja+aluskaſvi
Palkokaſvi%	kyllä	40 %	1	0	0	0	1
Viljauuſkaſvi%	kyllä	60 %	1	0	1	0	1
viljauuſkaſvi pääkaſvina	kyllä						
peräkkäiſyys	kyllä						

Vuodet	1	2	3	4	5
Kasvusto	Virna+ raiheinä + hunajakukka	Syysvilja	Kevätvilja	Rypsi	Herne + vilja seoksena
Palkokasvivuosi	x				x
Viljavuuskasvivuosi	x				
Viljavuuskasvi pääkasvina	x				

Saman kasvisuvun kasvien enimmäismäärä ei ylity. Viljavuuskasvi on pääkasvina yhtenä vuonna. Palkokasvivuosia on 2/5 eli 40 prosenttia, vähimmäisvaatimus täyttyy. Viljavuuskasvusto on vain yhtenä vuonna, 20 prosentilla kierron vuosista. Vähimmäisvaatimus ei täyty sen osalta.

Korjataan lisäämällä aluskasveja

Vuodet	1	2	3	4	5
Kasvusto	Virna + raiheinä + hunajakukka	Syysvilja	Kevätvilja + valkoapila	Rypsi	Herne-vilja seos + raiheinä
Palkokasvivuosi	x		x		x
Viljavuuskasvivuosi	x		x		x
Viljavuuskasvi pääkasvina	x				

Vuosi 2023 tarkastuksista

- Tiedoksi viljelykierron muutokset
 - Suunnitelman päivittäminen
 - Viljapainotteinen kierto, myös seoskasvustot
 - Erikoiskasvikierto
- Uudet viljelijät: uudet suunnitelmat, uudet tuotantoehdot

Luomusuunnitelma

Suunnittele ja kuvaa-toteuta ja dokumentoi-esittele tarkastuksella

- Suunnitelma vaaditaan kaikilta luomutoimijoilta
 - Vähimmäisvaatimukset tuotantoehdoista
 - Kuvaus toiminnasta ja tiloista
 - Kuvaus hankinnoista ja varastoinnista
 - Kuvaus riskien hallinnasta
 - Kuvaus tuotantoketjusta; tuotteiden jäljitettävyys
 - Kuvaus merkinnöistä: esim. luomu ja sv-tuotteet
 - Kuvaus tuotevirtakirjanpidosta: miten pidetään muistiinpanoja tuotantokirjanpidosta, varastokirjanpidosta, puhdistuskirjanpidosta ja miten taselaskelma tehdään
 - Dokumentit: osto- ja myyntiasiakirjat, saateasiakirjat, lähetteet (esim. viljapassi), sertifikaatit, vaatimuksenmukaisuusvakuutus

Tarkemmin luomusuunnitelmasta

- Dokumentointi ja jäljitettävyyden varmistaminen
- Riskit ja niiden hallinta
- Kasvinsuojelu
- Kasvintuotannossa käytettävät puhdistus- ja desinfiointiaineet

Dokumentointi ja jäljitettävyys

- Luomuvälvonta on jälkivälvontaa, joten dokumentointi on tärkeää
 - **Jos jotain ei ole kirjattu, sitä ei luomuvälvonnan näkökulmasta ole myöskään tehty**
 - Jokaista luomutuotetta pitää pystyä seuraamaan kaikissa tuotannon vaiheissa
-> jäljityksen suunnittelu ja kuvaus luomusuunnitelmaan

Dokumentointi ja jäljitettävyys

- Kirjanpitomerkinnot varmennetaan tositteilla
 - Lohkokirjanpito
 - Tilalla tuotetut ja tuotantotapa (luo, sv, tav.)
 - Sato ja kokonaismäärä, laatu
 - Kuvaus suunnitelmaan esim. mallilomakkeen mukaisesti
 - Tilalle hankitut tuotantopanokset: siemenet, lannoitteet jne
 - Määrä, ja laatu
 - Tuotantotapa ; luo, siirtymävaihe vai tav.
 - Tuotteen myyjä ja/tai toimittaja, toimituspv.
 - Vastaanottotarkastus; saateasiakirjojen tarkastus, esim. eränumero, toimijan ja tuotteen nimi, vahvistus tarkastuksesta esim. saateasiakirjaan tms.

Dokumentointi ja jäljitettävyys

- Tase
 - Yhteenveto tuotantopanosten ja valmiiden tuotteiden määrästä
 - Vähintään kalenterivuositain laskettava
 - Taseet on oltava käytettävissä edellisestä tarkastuksesta lähtien, tulee selvittää jatkumo, ei aloiteta joka vuosi uutta varastokirjanpitoa
 - Vuoden 2021 viljelijäkirjeessä oli lomakemalli, jonka avulla voi kuvata miten varastokirjanpito luomutilalla voidaan hoitaa ([Asetteluohje \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/asetteluohje))
- Muistiinpanot on tehtävä seitsemän vuorokauden kuluessa tapahtumasta

Riskit ja niiden hallinta

- Tunnista riskit
 - Kuvaa varotoimenpiteet sekaantumisen ja kontaminaatoriskien hallitsemiseksi (viljelijäkirje 2022 [Asetteluohje \(ruokavirasto.fi\)](https://ruokavirasto.fi/asetteluohje))
 - Esim. luomulohko rajoittuu tavanomaisen tilan lohkoon-> vähintään 1m:n suojakaista
- Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi
 - Kuvaa toimenpidesuunnitelmassa varotoimenpiteet riskien välttämiseksi ja erityisesti jäämien ja tuotteiden sekaantumisen hallitsemiseksi
 - Tuotteita ei saa myydä luomu/sv-tuotteena, jos varotoimenpiteitä ei ole tehty tai ei ole noudatettu aiempien kehotusten mukaisia toimenpiteitä

Riskit ja niiden hallinta

- Dokumentointi
 - Kuvaa miten dokumentoit, seuraat ja päivität arvioitasi riskeistä
- Varotoimenpiteet luomussa kielletyn tuotteen esiintymisen tai epäilyn vuoksi
 - Valmis teksti Ruokavirastolta liitteeksi

Liite luomusuunnitelmaan: Varotoimenpiteet luomussa kielletyn tuotteen esiintymisen vuoksi (luomuasetus 2018/848 art 28 ja [komission täytäntöönpanoasetuksen 2021/279](#) art 1 mukaisesti)

1. Jos epäilen että tuote, jota on tarkoitus käyttää tai pitää kaupan luomu- tai siirtymävaiheen tuotteena, ei täytä vaatimuksia luomussa kielletyn tuotteen esiintymisen vuoksi:
 - pidän tuotteen erillään ja
 - tarkastan, voinko vahvistaa epäilyn.
2. Jos en voi sulkea pois epäilyä, pitäydyn tuotteen käytöstä tai saattamasta sitä markkinoille luomu- tai siirtymävaiheen tuotteena,
 - ilmoitan poikkeamasta ELY-keskukselle viipymättä.
3. Annan ilmoituksessa tuotteesta käytettävissä olevat tiedot seuraavassa kuvattua menettelytapaa noudattaen.
3. Toimin yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa kielletyn tuotteiden ja aineiden esiintymisen syiden tunnistamiseksi ja todentamiseksi.

Menettelytapa luomutuotannossa kielletyn tuotteen esiintymisen vuoksi

Noudatan seuraavia menettelyvaiheita, kun epäilen toiminnassani poikkeamaa luomutuotannossa kiellettyjen tuotteiden ja aineiden esiintymisen vuoksi (esimerkiksi torjunta-ainejäämä):

1. Laadin kuvauksen epäilystä poikkeamasta ja sen mahdollisista tai vahvistetuista syistä sisältäen ainakin:
 - Tiedot, jos epäily koskee luomutilalle vastaanotettua luomu- tai siirtymävaiheen tuotetta:
 - Vastaavatko tuotteen merkinnöissä olevat tiedot saateasiakirjan tietoja?
 - Liittyvätkö toimittajan sertifikaatissa olevat tiedot tosiasiallisesti ostettuun tuotteeseen?
 - Muut mahdolliset ja vahvistetut syyt
2. Tiedot epäilystä, jotka koskevat omassa hallinnassani liittyviin tekijöihin
 - Mahdolliset ja vahvistetut syyt
3. Kun epäily on vahvistettu tai että sitä ei voida sulkea pois, ilmoitan ELY-keskukselle seuraavat tiedot, siltä osin kun ne ovat saatavilla:
 - Tuotteen toimittajaa koskevat tiedot ja asiakirjat (lähetyслуettelo, lasku, toimittajan sertifikaatti, ja tuontituotteiden osalta tarkastustodistus (COI);
 - erän tunnistetiedot, varastossa oleva määrä sekä myydyin tuotteen määrä;
 - näytteenottoa ja analyysituloksia koskevat tiedot;
 - tiedot mahdollisista aiemmista epäilyistä;
 - muut tapausta selventävät asiakirjat.

Eli: Tunnista jäämäriskit ja hallitse niitä

- Kontaminaation välttämiseksi
 - Tunnista tilanteet
 - Ota käyttöön toimenpiteet
 - Arvioi säännöllisesti toimenpiteitä
- Varmista eri vaiheiden erilläänpito
 - Vastaavasti toimenpiteet miten estät tuotteiden sekoittumisen
- **Tuotteita ei saa myydä luomu/sv-tuotteena, jos toimija ei ole tehnyt varotoimenpiteitä tai ei ole toteuttanut aiempien kehotusten mukaisia toimenpiteitä**

Kasvinsuojelun kuvaus

- Ennaltaehkäisevät ja vuosittain tehtävät säännölliset kasvinsuojelutoimenpiteet
 - Esim. viljelykierto, yksivuotisten rikkojen torjunta, monivuotisten rikkojen torjunta
- Lisäksi on kuvattava tehostetut toimenpiteet
 - Jos vuosittaiset eivät riitä: mitä teet jos kestorikkakasvit valtaavat kasvuston
 - Esim. tehostettu yksivuotisten rikkojen torjunta, tehostettu monivuotisten rikkojen torjunta
 - Kasvinsuojeluaineiden käyttö
 - Luomussa sallitut aineet kasvintuotannon yleisissä tuotantoehdoissa liitteessä 2

Kasvinsuojelun kuvaus

- Taudit ja niiden torjunta
 - Mitä tauteja
 - Millä lohkolla, missä viljelykierron vaiheessa?
 - Miten ennaltaehkäistä
 - Seosviljely, välivuodet?
 - Mitä lajikkeita käytetään
 - Taudinkestävyys, peittäus?

Tulevaa:

Kasvintuotannossa käytettävät puhdistus- ja desinfiointiaineet

- Kuvaus tilojen puhdistustoimenpiteistä
 - Mekaaniset toimenpiteet
 - Käytettyjen aineiden määrä
 - Kirjanpito, mihin tiedot tallennetaan
 - Huomioida käytettyjen aineiden ja luomu- tai siirtymävaiheen tuotteiden säilytys, ei kontaktivaaraa
- Uusi luettelo tulee voimaan 1.1.2024 alkaen

Lisäysaineistot

Kitty Enberg
23.2.2023

Kasvien lisäysaineistot

- Luomutuotannossa on käytettävä jo siirtymävaiheen alusta lähtien ensisijaisesti luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä ja taimia aina, kun niitä on saatavissa.
- Tietyin edellytyksin on mahdollista käyttää tavanomaisesti tuotettua lisäysaineistoa, mikäli luonnonmukaista tai siirtymävaiheen kasvien lisäysaineistoa ei ole riittävästi saatavilla.

Ajankohtaista luomulisäysaineistovaatimuksista

- Esityksen sisältö:
- Kansallinen luettelo - voimassa 31.1.2023 - 1.2.2024
- Luomulisäysaineistorekisteri - päivitetty 3.3.2023
- Yleinen lupa - voimassa 31.1.2024 asti
- Eräkohtaiset luvat yksittäisille viljelijöille
- Ylivuotisten seosten jatkoluvat
- Luomu- ja siirtymävaiheen siementen ja siemenseosten merkinnät vakuustodistuksissa
- Luonnonmukaisen lisäysaineiston vaatimukset

Kansallinen luettelo

- Kansallinen luettelo tarkoittaa luetteloa lisäysaineistosta (lajeista ja lajikkeista), joita katsotaan olevan Suomen markkinoilla riittävästi saatavana luomuna.
- Kansallinen luettelo on uusi toimintatapa ja se perustuu EU:n luomuasetukseen. Ruokavirasto päättää lajeista ja lajikkeista, jotka merkitään luetteloon. [Kansallinen luettelo](#)
- Ruokavirasto julkaisee virallisen luettelon vuosittain tammikuun loppuun mennessä
- Luettelo on voimassa 31.1.2023 – 31.1.2024

Kansallinen luettelo

- Kansalliseen luetteloon on merkitty seuraavat lajit:
 - **Rehuherne** eli hernelajikkeet, josta on määrä tuottaa satoa tuleentuneena puitavaksi.
 - Ei koske ruokahernettä eli elintarvikekäyttöön tarkoitettua hernettä, eikä rehuksi tai viherlannoituskäyttöön tarkoitettuja tuleentumattomia kasvustoja (esim. ns. vihermassaherne)
 - **Timotei**
 - **Puna-apila**

Kansallinen luettelo

- Seuraavien lajien ja lajikkeiden osalta tarjonta lähestyy määrää, jonka arvioidaan jo vuonna 2024 riittävän kattamaan kysynnän
 - Rehuohra –lajikkeet, ei mallasohralajikkeet
 - Kevätrypsi

Kansallinen luettelo

- Kansalliseen luetteloon merkityille lisäysaineistolle ELY-keskus **ei voi myöntää** eräkohtaisia poikkeuslupia muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta
 - Uuden lisäysaineiston tuotantoon, esimerkiksi tilan oman siemenen tuotantoon.
 - Lupa voidaan myöntää myös luetteloon merkityistä lajeista ja lajikkeista, kun se on perusteltua tutkimusta, pienimuotoisia kenttäkokeita, lajikkeiden suojelua tai tuoteinnovointia varten.
- Ruokavirasto voi poistaa luettelosta jo sinne merkityn lajin tai lajikkeen, jos saatavilla olevan lisäysaineiston määrä tai laatu osoittautuu riittämättömäksi

Luomulisäysaineistorekisteri

- Ruokavirasto ylläpitää luomulisäysaineistorekisteriä, johon on merkitty kaikki saatavilla oleva luomulisäysaineisto.
- Rekisteri perustuu luomusiementä markkinoivien yritysten ilmoituksiin siementen ja taimien saatavuudesta.
- Lisäysaineistoja markkinoivat yritykset voivat ilmoittaa eriä luomulisäysaineistorekisteriin, kun ne ovat **tilattavissa** ja kun asiakkaalle voi antaa tilausvahvistuksen
- Tavanomaiselle siemenelle ei myönnetä lupaa, mikäli laji ja lajike löytyy luomulisäysaineistorekisteristä [Lisäysaineistorekisteri](#)

Yleinen lupa voimassa koko vuoden

- **Yleinen lupa on voimassa 1.2.2023 -31.1.2024**
- Ruokavirasto voi myöntää kaikille luomuviljelijöille yleisen luvan käyttää tavanomaisesti tuotettua lisäysaineistoa
- **Yleisen luvan piirissä olevia kasvilajeja ei poisteta yleisestä luvasta, vaikka markkinoille kyseisenä aikana tulleita eriä merkittäisiin luomulisäysaineistorekisteriin.**
- Ruokavirasto voi lisätä lajeja yleiselle luvalle, joista ei enää ole yhtään erää lisäysaineistorekisterissä.

Yleinen lupa voimassa koko vuoden

- Voit käyttää tavanomaisesti tuotettua lisäysaineistoa ilman ELY-keskuksen lupaa, mikäli se löytyy Ruokaviraston yleiseltä luvalta [Yleinen lupa käyttää tavanomaista lisäysaineistoa](#)
- Yleisen luvan tulee olla voimassa joko lisäysaineiston hankintahetkellä tai kylvön aikana.
- Varmenna tavanomaisen lisäysaineiston hankinta-ajankohta esim. tilausvahvistuksella, kuormakirjalla tai laskulla.
- Lohkomuistiinpanoja ja varastokirjanpitoa voi käyttää tositteina itse tuotetun lisäysaineiston osalta.

Vanhan siemen-varaston käyttö kasvukaudella 2023

- Kasvukaudella 2023 on vanhan tavanomaisen siemenvaraston käyttömahdollisuus, kun laji oli yleisessä luvassa 1.10.2022 – 31.1.2023.
 - Muutos johtuu siitä, että yleinen lupa on nyt annettu koko kasvukautta 2023 koskevaksi ja voimassa 1.2.2023 – 31.1.2024
- Jatkossa vanhan tavanomaisen siemenvaraston käyttömahdollisuus edellyttää, että laji on yleisessä luvassa.
 - Eli jatkossa 1.10 ei ratkaise, vaan tulee varmistaa, että laji on 1.2 päivätyssä yleisessä luvassa

Esimerkki tavanomaisen siemenvaraston käyttö yleisen luvan perusteella

- Kuuluit luomuvälvontaan 1.10.2022. Laji, josta sinulla oli varastossa tavanomaista siementä 1.10.2022, oli muutaman päivän ajan Ruokaviraston yleisen luvan piirissä ennen tammikuun loppua 2023. Voit käyttää varastossa olevaa tavanomaista siementä tästä lajista kasvukaudella 2023.
- Olet liittynyt luomuvälvontaan 29.4.2023. Laji, josta sinulla on varastossa tavanomaista siementä, on Ruokaviraston yleisen luvassa 29.4.2023. Voit käyttää varastossa olevaa tavanomaista siementä tästä lajista kasvukaudella 2023.

Eräkohtainen lupa

- Eräkohtaista lupaa voit hakea, mikäli lisäysaineistoa ei ole merkitty luomulisäysaineistorekisteriin luomuna tai siirtymävaiheen tuotteena.
- Tavanomaisen siemenen ja tai muun lisäysaineiston tarve pitää perustella huolellisesti
- Kevätkylvöisten kasvien osalta lupa on haettava ELY-keskuksesta viimeistään 1.5.2023.
- Lupa on kaikissa tapauksissa haettava ja myönnettävä ennen kylvöä.

Eräkohtainen lupa

- Lupaa voi hakea joko Ruokaviraston sähköisen Touko-palvelun kautta tai luomuvälvontalomakkeella 9c.
- Kirjaudu Touko-asiointipalveluun osoitteessa <https://touko.ruokavirasto.fi>

Päivämäärä

Lomake pyydetään täyttämään selvästi tekstaten tai koneella ja palauttamaan ELY-keskukseen.

1. HAKIJAN TIE- DOT	Viljelijän nimi	
	Viljelijän lähiosoite	Postinumero
	Puhelinnumero	
	Sähköpostiosoite	ELY-keskus

2. LUPA KÄYT- TÄÄ TAVAN- OMAISESTI TUOTETTUA LISÄYSAINEIS- TOA	Laji	Lajike
	Käyttömäärä (kg/kpl)	Seoksen komponentti
		☐ Ei ☐ Kyllä
	Luvan peruste (ks. täyttöohjeet) valitse vain yksi kohta	
	☐ (a) Ei saatavana luomuna: Viljeltävästä lajista ei ole rekisteröity yhtään	
	☐ (b) Toimitusvaikeus: Yksikään myyjä ei pysty toimittamaan lisäysaineis viljelijä on tilannut lisäysaineiston hyvissä ajoin. Lisää yksityiskohtaiset	
	☐ (c) Soveltumaton lajike: Lajiketta, jota viljelijä haluaa käyttää, ei ole rek lajikkeet soveltu tuotantoon. Anna yksityiskohtaiset perustelut	
	☐ (d) Tutkimuskäyttö tai lajikkeen suojele. Anna yksityiskohtaiset peruste	
	☐ (e) Uuden lisäysaineiston tuotanto omaa käyttöä varten. Lisää tieto kyl kasvukaudelle kohtaan "Perustelut".	
	Perustelut	
	☐ Liitteenä erillinen selvitys tai suunnitelma	

Jatkolupa tavanomaisia komponentteja sisältävän ylivuotisen siemenseoksen käytölle

- Lupa käyttää tavanomaista siementä koskee vain yhtä kasvukautta.
- Voit hakea ELY-keskuksesta eräkohtaista jatkolupaa, mikäli ylivuotisessa siemenseoksessa olevat tavanomaiset komponentit eivät ole yleisen luvan piirissä.
- **ELY-keskus voi myöntää luvan edellyttäen, että siemenseoserä on alun perin hankittu yhden kasvukauden tarvetta varten.**

Siemenseokset

- Kun sertifioidussa nurmi-, rehu- ja viherlannoitukseen tarkoitettussa siemenseoksessa on **vähintään 70 prosenttia luomu- ja siirtymävaiheen siemeniä**, voi seoksen pakkaaja merkitä luomu- ja siirtymävaiheen komponenttien eli lajien ja lajikkeiden osuudet seoksen vakuustodistukseen.
- Seokset voivat sisältää nurmi-, rehu- ja viherlannoitukseen tarkoitettuja lajeja ja lajikkeita tai yksinomaan viljoista koostuvia
- **Seoksen käyttö edellyttää, että tavanomaisten siementen osalta viljelijällä on joko yleinen lupa tai ELYn eräkohtainen lupa**

Vakuustodistusten vaatimukset

- Yleisiä kylvösiemenseosten merkintävaatimuksia ja –tapoja on noudatettava
- Luomu- ja siirtymävaiheen komponenttien osuuden tulee olla **vähintään 70 prosenttia** koko seoksen painosta.
 - Tuotantotapa ilmoitettava **luomu- ja siirtymävaiheen** komponenttien osalta.
- Kun seos sisältää **tavanomaisia** komponentteja, pitää vakuustodistuksessa olla seuraava teksti
 - Seosta saa käyttää ainoastaan luvan soveltamisalalla ja sen jäsenvaltion alueella, jonka toimivaltainen viranomainen on sallinut seoksen käytön luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun asetuksen (EU) 2018/848 liitteessä II olevan 1.8.5 kohdan mukaisesti.

RUOKAVIRASTO SUOMI

VAKUUSTODISTUS

TILAN OMA APILANURMI

VALVONTAVIRANOMAINEN FI-EKO-201

KAUPPAERÄ **1000-22600**

Sekoitus-Itävyys
suhde % %

VALTTERI-NURMINATA*	20	90
UULA-TIMOTEI*	30	95
FRIDA-ALSIKEAPILA	15	95
KLONDIKE-VALKOAPILA	15	92
SW YNGVE-PUNA-APILA*	20	89

*luonnonmukainen ja/tai siirtymävaiheen siemen

PAKKAUS SULJETTU (kk/vuosi) 10/2022
PAKKAUKSEN NETTOPAINO 20 kg

PAAVO PAKKAJA
LOIMAA 26406

Seosta saa käyttää ainoastaan luvan soveltamisalalla ja sen jäsenvaltion alueella, jonka toimivaltainen viranomainen on sallinut seoksen käytön luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun asetuksen (EU) 2018/848 liitteessä II olevan 1.8.5 kohdan mukaisesti.

Seosraportin kopio hyvä tapa osoittaa komponentin luomualkuperä, kun luomu/sv-osuus alle 70 %

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

SEOSRAPORTTI

1 (1)

07.04.2022

2022-020596

1308-21072

Kasvilaji	Kasvilajike	Kauppaerän tunnus	Näytenumero	Sekoitusuhde %	Määrä kg	Itävyys %	Puhtaus %	Muut lajit %	Itävyyden valm.pvm	SLK	
Ruokonata	Retu	FI1361-21221	E20-0078608UP	20	120	95	99,9	0	28.9.2020	C	
lajikohtainen:	Ruokonata			20	120	95	99,90	0,00			
Timotei	Nuutti	FI1308-21037	E22-0032390	30	180	95	99,9	hiukan	6.4.2022	C	Luomu
Timotei	Dorothy	1308-21018	E22-0029680	30	180	97	100,0	hiukan	30.3.2022	C	
lajikohtainen:	Timotei			60	360	96	99,95	hiukan			
Puna-apila	Perttuli	FI890-21728	E22-0026178	20	120	80	98,3	1,20	18.3.2022	APK	Luomu
lajikohtainen:	Puna-apila			20	120	80	98,30	1,20			
KESKIARVO		koko seos		100	600	93	99,6	0,2			

Seos ei täytä EU:n luomuaseta. 2018/848 liitt. II olevan 1.8.5 kohdan luomuvaatimuksia.

Luonnonmukaisen lisäysaineiston vaatimukset

- Siirtymäaikavaatimukset ovat erilliset luomu- ja siirtymävaiheen lisäysaineistolle
 - Yksivuotisilla kasveilla lohkon siirtymäaika on **kaksi vuotta ennen kylvöä**, eli vasta **luomuvaiheessa olevalle lohkolle kylvetty ja siitä puitu sato on luomusiementä**
 - **Monivuotisilla nurmikasveilla** siirtymäaika on **kaksi vuotta ennen sadonkorjuuta**
 - Muilla monivuotisilla kasveilla lohkon siirtymäaika on **kolme vuotta ennen sadonkorjuuta**
 - Samat vaatimukset koskevat TOS että sertifioitua luomusiemen tuotantoa

LUOMU -tuotetun lisäysaineiston vähimmäissiirtymäajat kasvilajeittain ja kasvituotteittain

- **Tuotantoehtoja on pitänyt noudattaa viljelylohkolla vähintään:**
 - 24 kk **ennen** kylvöä
 - Yksivuotisilla kasvilajeilla esim. viljat
 - Kaksivuotisilla kasvilajeilla esim. kumina
- 24 kk **ennen sadonkorjuuta**
 - Nurmikasvien siementuotannossa esim. apila ja timotei
- 36 kk **ennen** ensimmäistä lisäysaineistoksi käytettävää **satoa** tai kasvustoa
 - Monivuotisilla kasvilajeilla esim. mansikan rönsypistokkaat tai omenan versot

Lisäysaineiston tuotanto siirtymävaiheen tuotteena

- Siirtymäaika siementuotannossa on vähintään 12 kk ennen sadonkorjuuta
 - Kaikki yksivuotiset, monivuotiset ja nurmikasvilajit
- SV2-vaiheen lohkolta puitu siemen on siirtymävaiheen siementä
 - Voi olla TOS-siementä tai sertifioitua kylvösiementä

Muista että SV1-sato on tavanomaista, eikä sitä voi käyttää luomussa edes omana siemenenä ilman yleistä tai eräkohtaista lupaa.

Vanhaa SV1-viljansiementä varastossa

- Vuonna 2021 tai sitä aikaisemmin tuotetun SV1-lohkolta puidun sadon saa käyttää loppuun
- Huomioi vanhojen ja uusien tuote-erien erilläänpito fyysisesti ja paperilla, eli siiloissa / kuivurilla ja kirjanpidossa
- Kantasiemenelle on annettu yleinen lupa koskien kasvukautta 2023

Nauta, lammas, vuohi

3.3.2023

Luomutiimi

Kertausta

- Kaikkien tavanomaisten jalostuseläinten hankinta on luvanvaraista, mukaan lukien siitosurokset. Alkuperäisrotuisten eläinten hankinta ei edellytä lupaa ja ne voivat olla poikineita
- Käytössä on Ruokaviraston ylläpitämä luomueläinrekisteri, jonne toimija voi halutessaan ja veloitusetta ilmoittaa myytävänä olevia luomujalostuseläimiä
- [Luomueläinrekisteri – Ruokavirasto](https://www.ruokavirasto/viljelijat/luomumaatilat/luomuelaimet/luomuelainrekisteri)
 - <https://www.ruokavirasto/viljelijat/luomumaatilat/luomuelaimet/luomuelainrekisteri>

Kertausta

- Luonnonmukaisesti hoidetuilla eläimillä on oltava aina sääolosuhteiden ja vuodenaikojen ja maanpinnan tilan salliessa jatkuva päästy ulkojaloittelualueelle, mieluiten laitumelle.
 - Poikkeuksesta tulee ilmoittaa mahdollisimman pian ELY-keskukseen perusteluineen.
- Poikkeus nautojen loppulihotukseen sisällä laidunkauden aikana on poistunut (loppulihotusvaihe)

Luvat

- Tavanomaisten täyskasvuisten siitosurosten hankinta edellyttää **aina** ELY-keskuksen lupaa, paitsi alkuperärotuiset sonnit
 - Tulee hakea ennen eläinten hankintaa.
 - Selvitys tulee liittää osaksi hakemusta
 - Siitosurosten määrä tulee olla sopivassa suhteessa yksikössä olevien jalostusnaaraiden määrään.
 - Lupa haetaan lomakkeella nro 9b ja kohta 4

HAETTAVA
LUPA,
hakemus
toimitetaan
ELY-keskuksen
kirjaamoon.

☐ **4. Poikimattomien naaraspuolisten jalostuseläinten hankinta tavanomaisesta tuotannosta, enintään 10 % (nauta, hevonen), enintään 20 % (sika, lammas, vuohi) ja täysikasvuisten urospuolisten jalostuseläinten hankinta**

Eläinlaji (tieteellinen nimi ja yleisnimi): _____

Rotu: _____

Tuotantotarkoitus (liha, maito, yhdistelmä): _____

Täysikasvuisia eläimiä yksikössä (poikineet naaraat ja siitosurokset): _____

Jalostukseen käytettäviä naaraita yksikössä: _____

Eläimiä hankitaan:

Poikimattomia naaraspuolisia eläimiä: _____ kpl ajanjaksolla: _____

Täysikasvuisia urospuolia eläimiä: _____ kpl ajanjaksolla: _____

Luomueläinrekisterin tiedot: _____

Perustelut: _____

Huom. Jos yksikössä on alle kymmenen hevos- tai nautaeläintä tai alle viisi sika-, lammas- tai vuohieläintä, voidaan yksikköön hankkia enintään yksi eläin vuodessa.

Katso Ruokaviraston tuotantoehdoista perusteet poikkeuksen myöntämiselle ja ohjeet hakemukseen tarvittavista liitteistä.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848 Liite II, II osa

Lupa 9b kohta 7

- Eläimille suoritettavat toimenpiteet, nupouttaminen 9b 7a
 - Toimijakohtainen ja perusteltava
- Eläimille suoritettavat toimenpiteistä sarvien poistaminen 9b 7b
 - Eläinkohtainen ja perusteltava

HAETTAVA LUPA, hakemus toimitetaan ELY-keskuksen kirjaamoon.	☐ 7a. Eläimille suoritettavat toimenpiteet, nupouttaminen
	Lupa on toimijakohtainen Eläinlaji: _____ Perustelut: _____ Katso Ruokaviraston tuotantoehdoista perusteet poikkeuksen myöntämiselle. EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848 Liite II, II osa 1.7.8 MMM laki 1330/2021 7 §
HAETTAVA LUPA, hakemus toimitetaan ELY-keskuksen kirjaamoon	☐ 7b. Eläimille suoritettavat toimenpiteet, sarvien poistaminen
	Lupa on eläinkohtainen Eläinlaji: _____ Eläin, EU-tunnus: _____ Perustelut: _____ Toimenpide toteutetaan ajalla _____ ---- _____ (pvm.kk.20XX) Katso Ruokaviraston tuotantoehdoista perusteet poikkeuksen myöntämiselle. EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848 Liite II, II osa 1.7.8 MMM laki 1330/2021 7 §

Lupa 9b kohta 10

- Tavanomaisesti tuotetun rehun käyttö poikkeusolosuhteissa

HAETTAVA
LUPA,
hakemus
toimitetaan
Ruokaviraston
kirjaamoon.

☐ 10. Tavanomaisesti tuotetun rehun käyttö poikkeusolosuhteissa

Tavanomaista rehua (mitä: _____) _____ %

Ajanjaksolla: _____

Eläinlaji, ryhmät (esim. nauta: lypsävät, vasikat, hiehot, lihanaudat): _____

Perustelut: _____

Katso Ruokaviraston tuotantoehdoista perusteet poikkeuksen myöntämiselle ja ohjeet hakemukseen tarvittavista liitteistä.

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848 art. 22

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2020/2146 art. 3, (3)

MMM laki 1330/2021 33 §

- Haetaan Ruokavirastolta, lisäselvitykset mukaan:
 - Selvitys sadon tai varastojen menetyksestä
 - ELY-keskuksen lausunto hätätilanteesta
 - Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen lausunto satovahingosta yksilöidysti: kasvi ja lohkot
 - ruokintasuunnitelma

Täydennysrehu

- Luomueläinten täydennysrehun kuten muiden rehujenkin tulee olla luomuasetuksen mukaisia
 - Mikäli näin ei ole, tulee käytettävien rehuaineiden löytyä luomun täytäntöönpanoasetuksesta , liite 3
 - Perustuu EU:n lainsäädäntöön eikä siitä ole mahdollista kansallisesti poiketa
 - Kantaja-aineiden tulee olla luonnonmukaisesti tuotettu tai liitteessä 3
- Ei ole ennen tarkastettu täydennysrehujen koostumusta

Täydennysrehut

Tilalla olevat ja tilatut tuotteet, sekä mahdolliset yritysten varastoissa olevat tuotteet voidaan käyttää

Täydennysrehut aineenvaihduntasairaudessa

- Kalsiumpropionaattia, kalsiumkloridia ja /tai propyleeniglykolia vaikuttavina ainesosina sisältävien täydennysrehujen käyttö on sallittu
- Eläinlääkärin laatima lista
 - Eläintenhoitosuunnitelman osa

Lääkintä

- Tilalla saa olla ainoastaan eläinlääkärin määräämiä lääkevalmisteita.
- Lääkkeiden varoaika on kaksinkertainen ja vähintään 48h.
 - Myös 0-varoajan lääkkeillä 48h.

Sika – ja siipikarja

Siipikarjarakennukset, muutokset

- Ennen 1.1.2022 toimintansa aloittanee luomusiipikarjatoimijat
 - Muutokset siirtymäsäännösten aikana
- **ELY-keskus on pyytänyt toimittamaan vapaamuotoiset suunnitelmat muutoksista viimeistään 28.2.2023**
- Suunnitelmia voi täydentää myöhemmin
 - Nähtävänä tilalla tarkastuksessa

Siipikarjarakennukset, muutokset

- Kulkuluukkujen muutos
 - Sisärakennuksen ja katoksen välisten luukkujen yhteenlaskettu leveyttä koskeva vaatimus, valmis viimeistään 1.1.2025
- Alentaa tuntuvasti sisätilojen eläintiheyttä tai uudistaa rakennuksia, valmis viimeistään 1.1.2025
- Käytettävissä olevan alan määritelmä: vähintään 30cm leveä, enintään 14% kalteva ja esteetön korkeus vähintään 45cm

Siipikarjarakennukset, muutokset

- Sisätilojen muutos: väliseinät, orsien tai korotettujen istumatasojen muutokset, valmiita 1.1.2025
- Monikerroksinen siipikarjarakennus: kerrosten enimmäismäärä ja lannanpoistojärjestelmää koskevat vaatimukset valmiita viimeistään 1.1.2030
- Ulkojaloittelualueen koko: käytettävissä 1.1.2030
- Kananuorikoiden kasvatukseen muutettavat rakennukset valmiita viimeistään 1.1.2030

Uudet rakennukset

- Tuotantoehtojen tulee täyttyä jo ensimmäisellä tarkastuksella
 - Jos eläinmäärä kasvaa, tulee eläinten käytettävissä olevan pinta-alankin kasvaa, sekä ulko- että sisätiloissa.
 - Jos käytettävissä oleva pinta-ala vähenee, tulee eläinmäärä sopeuttaa käytettävissä olevaan pinta-alaan
- Säilytä ensimmäisellä tarkastuksella käytössä ollut pohjapiirustus ja laskelmat

Poikkeuslupa, tavanomaisen valkuaisrehun käyttö

- Tavanomaisesti tuotetun valkuaisrehun käyttö enintään 35kg painavien porsaiden ja nuoren siipikarjan ruokinnassa
 - Lupa haettava AINA ennen hankintaa
 - Poikkeus päättyy 31.12.2026
- Tarkastelujakso on 12 kk
 - Rajoitettu määrä 5%
 - Laskelmat väkirehu-karkearehusuhde
- Nuori siipikarja : enintään 30viikon ikäisiä

HAETTAVA LUPA, hakemus toimitetaan Ruokaviraston kirjaamoon.	☐ 8. Tavanomaisesti tuotetun valkuaisrehun käyttö enintään 35 kg painavien porsaiden ja nuoren siipikarjan ruokinnassa
	Eläinlaji: _____
	☐ enintään 35 kg painavat porsaats, eläinten lukumäärä: _____
	☐ nuori siipikarja, eläinten lukumäärä: _____
	Tavanomainen rehuaine (lähetä tuoteseloste hakemuksen mukana), nimi: _____
	Tavanomaisen rehun käyttö, ajanjaksolla: _____ ja määrä _____

Lääkintä

- Tilalla saa olla ainoastaan eläinlääkärin määräämiä lääkevalmisteita.
- Lääkkeiden varoaika on kaksinkertainen ja vähintään 48h.

Suojaa siipikarja ja muut kesylinnut lintuinfluenssalta

3. helmikuuta 2023

Jokakeväinen **siipikarjan ja muiden kesylintujen ulkonapitokielto tulee voimaan keskiviikkona helmikuuta**. Toukokuun loppuun kestävän suojaustoimen tarkoituksena on estää lintuinfluenssatartunnat luonnonvaraisista linnuista siipikarjaan ja muihin kotieläiminä pidettäviin lintuihin.

https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/ajankohtaista-elaintaudeista/suojaa-siipikarja-ja-muut-kesylinnut-lintuinfluenssalta4/?fbclid=IwAR282DhrdWqcz6mfcrArbujHPOR0mvDCm5lsliwmZm3jGmYFmUpf_PoQnkU

Lähde: Ruokavirasto

Sika

Siirtymäsäännökset, muistutus

- Ulkotarhaan, ulkojaloittelualueelle tai laitumelle pääsy vähintään toukokuusta lokakuuhun.
- Vähintään puolet säädetystä ulkotilojen vähimmäispinta-alasta on oltava rakenteeltaan kiinteää, ei rako- tai ritiläpohjaista.
 - Ulkoisten tilojen uudistamiseen siirtymäsäännös, kunnossa viimeistään 1.1.2030.

Siirtymäsäännökset

- Mikäli siirtymävaiheita käytetään, tulee niistä tehdä tarkat suunnitelmat jossa eritellään missä ajassa ja mitä muutoksia tehdään.
- Alkuperäiset suunnitelmat tarkastetaan tuotantotarkastuksella vuosittain.

Lääkintä

- Tilalla saa olla ainoastaan eläinlääkärin määräämiä lääkevalmisteita.
- Lääkkeiden varoaika on kaksinkertainen ja vähintään 48h.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos

Eila Strang
3.3.2023

Luomutiimi

Kitty Enberg, Teija Nielsen, Eila Strang

